

**RJEŠENJA I BODOVANJE UČENIČKIH ODGOVORA – VII. RAZRED
XXVIII. NATJECANJE IZ HRVATSKOGA JEZIKA (2023.)
DRŽAVNA RAZINA**

Ispit ima **39 zadataka**. Točni odgovori vrijede ukupno **100 bodova**. Bodovna vrijednost zadatka navedena je u kvadratiću kraj zadatka. **Moguće točno rješenje ili druga točna rješenja navedeni su u zagradama ili odvojeni kosom crtom.**

1. zadatak

- a) **žakan Juri**
- b) **pop Martinac**
- c) **Blaž Baromić**
- d) **Šimun Kožičić Benja**

- Zadatak vrijedi **4 boda** jer ima *a), b), c) i d)* sastavnicu. Svaka točno riješena sastavnica vrijedi 1 bod.

2. zadatak

Vinodolski zakon / Vinodolski zakonik

- Zadatak vrijedi **1 bod**.

3. zadatak

- a) **Ivan Belostenec**
- b) **Bogoslav Šulek**
- c) **Bratoljub Klaić**
- d) **Vladimir Anić**

- Zadatak vrijedi **4 boda** jer ima *a), b), c) i d)* sastavnicu. Svaka točno uparena sastavnica vrijedi 1 bod.

4. zadatak

Na skupu u rodnome mjestu Antuna Gustava Matoša, u Tovarniku 22. prosinca 1990. godine prihvaćena je ideja akademika Ive Frangeša da se od 13. do 17. ožujka svake godine održavaju **Dani hrvatskog(a) jezika**. Ti su datumi odabrani jer je 13. ožujka 1967. godine u Matici hrvatskoj prihvaćena **Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika**, a 17. ožujka dokument je objavljen u ondašnjim novinama za društvena i kulturna pitanja, u tjedniku **Telegram/„Telegram”/Telegramu/„Telegramu”**. Hrvatski sabor 1997. godine odlučio je da se ta manifestacija održava od 11. do 17. ožujka.

- Zadatak vrijedi **3 boda** jer traži tri podatka. Svaki u cijelosti točno napisan naziv vrijedi 1 bod.

5. zadatak

Potaknuti činjenicom da je hrvatski jezik od 1. srpnja 2013. godine postao službeni jezik u **EU-u**, jezikoslovci iz **IHJJ-a** pokrenuli su manifestaciju Mjesec hrvatskoga jezika.

- Zadatak vrijedi **2 boda** jer ima dva primjera. Svaka gramatički i pravopisno točno napisana (sklanjana) pokrata vrijedi 1 bod.

6. zadatak

Sedam oslikanih zastora ima Zagrebački HNK, a najpoznatiji je svečani zastor čiji je autor velikan hrvatskoga slikarstva Vlaho Bukovac. Bukovčev zastor naslikan je po narudbi krajem prethodnoga vijeka, 1895. godine. Na zastoru, koji je 1999. godine zamijenjen kopijom, prikazan je dubrovački pjesnik Ivan Gundulić, koji sjedi u hramu iz doba Antike, a njemu dolaze iskazati poštovanje hrvatski velikani, većinom preporoditelji, predvođeni Ljudevitom Gajem.

zagrebački
svečani
narudžbi
vijeka
kopijom
sjedi
antike
većinom

- Zadatak vrijedi **8 bodova** jer ima osam primjera / pravopisnih pogrešaka. Svaki točno riješen primjer vrijedi 1 bod.
Nije pogreška ako učenik riječi napiše u kanonskome obliku, npr. *narudžba*.

7. zadatak

Srce je blizu jezika?

- Zadatak vrijedi **1 bod**.

8. zadatak

- a) Književnik Antun Gustav Matoš, rođen prije sto pedeset godina u srijemskome mjestu Tovarniku, bio je, prema svojim riječima, Srijemac rodом, ali Zagrepčanin odgojem.
- b) Ulice Gornjega grada svjedočile su njegovim dječjim tajnama i ljubavima, brojnim đačkim iskustvima i iskušenjima, a hodnici gornjogradske gimnazije odjekivali su od njegova poziva: „Dečki, idemo!”

- Zadatak vrijedi **2 boda** jer ima a) i b) sastavnicu. Svaka u cijelosti pravopisno točna rečenica vrijedi 1 bod.
Nije pogreška ako u a) sastavnici učenik napiše
Književnik Antun Gustav Matoš, rođen prije sto pedeset godina u srijemskome mjestu Tovarniku, bio je prema svojim riječima Srijemac rodом, ali Zagrepčanin odgojem.

9. zadatak

- a) **Smotra Festival glumca / „Festival glumca”** održat će se **13. – 21.** svibnja ove godine u gradovima **Vukovarsko-srijemske** županije, a grad domaćin bit će **Ilok**, najistočnije naselje **Republike Hrvatske**.
- b) **U Gimnaziji M. A. Reljkovića u Vinkovcima**, gradu s lijepom baroknom jezgrom iz vremena **Austro-Ugarske Monarhije**, krajem **šk. god. 1875./1876.** održana je prva matura na hrvatskome jeziku.

- Zadatak **ukupno** vrijedi **4 boda** jer ima a) i b) sastavnicu. Svaka sastavnica zadatka vrijedi 2 boda:
 - ako učenik **točno uporabi i napiše pravopisne znakove** u rečenici dobije 1 bod
 - ako učenik **točno uporabi sva velika i mala početna slova** u rečenici dobije 1 bod.**Pogreškom se smatra ako učenik u sastavnici a) umjesto crtice između rednih brojeva napiše od 13. do 21.**

10. zadatak

„Biti Matoš”, rekao je Matošev suvremenik Ivo Andrić, „znači ne biti nikad dosadan.”
/ „Biti Matoš znači”, rekao je Matošev suvremenik Ivo Andrić, „nikad ne biti dosadan.”

- Zadatak vrijedi **1 bod**. U cijelosti pravopisno i gramatički točno napisana rečenica upravnoga govora vrijedi 1 bod.

11. zadatak

oblačići/oblačci, srdašca

- Zadatak vrijedi **2 boda** jer ima dva primjera. Svaki gramatički i pravopisno točan primjer vrijedi 1 bod.

12. zadatak

zamjenica	vrsta zamjenice	padež	gramatički broj
svoj	povratno-posvojna	A/ak./akuzativ	jednina/jd.
njegova	posvojna	N/nom./nominativ	jednina/jd.
onim	pokazna	I/in./instrumental	množina/mn.
se	povratna	A/ak./akuzativ	jednina/jd.

- Zadatak vrijedi **4 boda** jer ima četiri zamjenice. Svaka zamjenica s točno određenim gramatičkim kategorijama vrijedi 1 bod.

13. zadatak

- a) **tko, njegovo**
b) **ona, što**

- Zadatak vrijedi **4 boda** jer u sastavnicama a) i b) ukupno ima četiri zamjenice. Svaka jezično točna zamjenica iz rečenice u nominativu vrijedi 1 bod.
Nije pogreška ako učenik napiše *išta* imajući na umu neodređenu zamjenicu s prijedlogom *po* u primjeru *i po čemu*.
Pogreškom se smatra ako učenik napiše *njegov*.

14. zadatak

riječ s netočno određenim padežom	padež
spomen	A/ak./akuzativ
(u) Osijeku	L/lok./lokativ

- Zadatak vrijedi **2 boda** jer ima dva primjera. Za 1 bod mora biti ispisana riječ s netočno određenim padežom i točno određen padež te ispisane riječi.

15. zadatak

Mnogi znaju za trideset četiri sela na zadarskim otocima u kojima je nađeno dvjesto pedeset osam glagoljičnih dokumenata, dvadeset glagoljičnih spomenika u kamenu, nastalih oko 16. stoljeća, te više od dvjesto tiskanih glagoljičnih knjiga.

sklonjivi broj	padež
trideset četiri / četiri	A/ak./akuzativ
16./šesnaestog(a)	G/gen./genitiv

- Zadatak **ukupno** vrijedi **tri boda**. Svi točno prepoznati i podcrtani brojevi u rečenici vrijede 1 bod.
Svaki točno ispisani sklonjivi broj s točno određenim padežom vrijedi 1 bod.
Pogreškom se smatra ako u višerječnici glavnoga broja nisu podcrtane sve riječi.

16. zadatak

bljeđem/bljeđi, suše, plićega/pliće

- Zadatak vrijedi **3 boda** jer ima tri primjera. Svaki gramatički i pravopisno točan komparativ pridjeva vrijedi 1 bod.
Nije pogreška ako učenik napiše *suši* ili *plići*.

17. zadatak

Dva kratera na Mjesecu dobila su ime po dvoje hrvatskih znanstvenika: po kriminalisti Ivanu Vučetiću, koji je osmislio sustav klasifikacije otiska prstiju na rukama, i po geofizičaru Andriji Mohorovičiću, koji je u Zemaljskoj kori otkrio sloj kroza koji se potresni valovi brže šire.

dvojici
kriminalistu
otisaka
Zemljinoj
kroz

- Zadatak vrijedi **5 bodova** jer ima pet primjera / jezičnih pogrešaka. Svaki točno riješen primjer vrijedi 1 bod.
Pogreškom se smatra ako učenik promijeni padež/rod/broj sklonjivih riječi u rečenici.
Nije pogreška ako učenik napiše *zemaljski*.

18. zadatak

Popnem se na Grič i s Matoševe klupe **osluhnem/oslušnem** zvukove grada.

- Zadatak vrijedi **2 boda** jer rečenica ima dva glagola. Svaki nesvršeni glagol jezično točno zamijenjen vidskim parnjakom vrijedi 1 bod.

Pogreškom se smatra ako učenik promijeni lice/broj/vrijeme glagola u rečenici.

19. zadatak

a) Svaki stari lošinjski brod, kad **bi bio isplovio** na daleka mora, uvijek **bi pristao** u uvali Čikat.

b) Na rtu Anuncijata, odakle Lošinjanke **ispraćahu** pomorce, nedavno svoje mjesto **nađe** brončana skulptura *Addio*.

c) Kip žene visok 178 cm **posvećen** je svim ženama pomoraca i **podsjećat će** na dirljive trenutke rastanka.

- Zadatak vrijedi **6 bodova** jer u sastavnicama a), b) i c) ukupno ima šest primjera. Svaki gramatički i pravopisno točan primjer vrijedi 1 bod.

Pogreškom se smatra svaki složeni glagolski oblik bez pomoćnoga glagola ili infinitiv s nepokraćenim nastavkom.

20. zadatak

U blizini otoka **ugledaju** dupine. / Dupine **ugledaju** u blizini otoka.

Sunce na zalasku **uranjalo je** u more. / Sunce **je** na zalasku **uranjalo** u more.

- Zadatak vrijedi **2 boda** jer ima dva primjera. Svaki gramatički i pravopisno točan primjer vrijedi 1 bod.
Pogreškom se smatra složeni glagolski oblik bez pomoćnoga glagola ili s enklitikom na pogrešnome mjestu.

Pogreškom se smatra ako učenik promijeni vid/lice/broj glagola u rečenicama.

Nije pogreška ako učenik promijeni red riječi u jezično točno napisanoj rečenici.

21. zadatak

Upotrebljavaj cijeli svijet kao učionicu. / **Upotrebljavaj** cijeli svijet kao učionicu!

- Zadatak vrijedi **1 bod**.

22. zadatak

d)

- Zadatak vrijedi **1 bod**.

23. zadatak

(u) rješavanju nesporazuma

- Zadatak vrijedi **1 bod**. U cijelosti točno prepisan objektni skup, objekt u lokativu s atributom, vrijedi 1 bod.
Nije pogreška ako učenik napiše U rješavanju nesporazuma.

24. zadatak

c)

- Zadatak vrijedi **1 bod**.

25. zadatak

pridjevni atribut: **1963. / tisuću devetsto šezdeset (i) treće**

imenički atribut: **s rižom**

apozicijski skup: **gradu na Orljavi**

- Zadatak vrijedi **3 boda** jer ima tri primjera. Svaki u cijelosti jezično točan primjer vrijedi 1 bod.
Nije pogreška ako učenik napiše imenički atribut iz apozicijskoga skupa na Orljavi.

26. zadatak

Znanstveno-obrazovni centar u Višnjanu posvud je cijenjen zbog programa iz
Gdje? Zašto? / Zbog čega? / S kojim razlogom?
mnogih područja znanosti namijenjenih učenicima svih uzrasta.

- Zadatak vrijedi **2 boda** jer ima dva primjera. Svaki jezično točan primjer vrijedi 1 bod.

27. zadatak

neizravni objekt: **baštinom**
priložna oznaka mjesta: **Krkom**
priložna oznaka vremena: **danima**
priložna oznaka načina: **s uživanjem**
priložna oznaka društva: **s prijateljima**

- Zadatak vrijedi **5 bodova** jer ima pet primjera. Svaki jezično točan primjer vrijedi 1 bod.
Pogreškom se smatra ako u PO načina / PO društva nije ispisan prijedlog, npr. *uživanjem*.
Pogreškom se smatra ako je uz objekt ispisan i pridjev, tj. objektni skup *glagoljaškom baštinom*.

28. zadatak

Ja sam Ero **sa svijeta onoga**.

- Zadatak vrijedi **1 bod**. Za 1 bod rečenica u cijelosti mora biti jezično točna.

29. zadatak

Gdje li su je susreli?

- Zadatak vrijedi **1 bod**. Za 1 bod rečenica u cijelosti mora biti jezično točna.

30. zadatak

- a) Na kraju šume bili su jârci/**jârci** za odvodnjavanje.
b) Kao dijete voljela sam **slâgati**/slâgati kockice.
c) Pišem desnom rukom iako sam **ljêvâk**/lijêvak.

- Zadatak vrijedi **3 boda** jer ima *a)*, *b)* i *c)* sastavnicu. Svaka točno riješena sastavnica vrijedi 1 bod.

31. zadatak

kratkosilazni	kratkouzlazni	dugosilazni	dugouzlazni
oku	jedna	sjaj	ostvariti

- Zadatak vrijedi **4 boda** jer ima četiri primjera. Svaka riječ točno razvrstana prema naglasku vrijedi 1 bod.
Nije pogreška ako učenik napiše *oko* ili *jedan*.

32. zadatak

riječ s glasovnom promjenom

znanstvenici

piše

reče

takvi

glasovna promjena

sibilarizacija

jotacija

palatalizacija

nepostojani (glas) a

- Zadatak vrijedi **4 boda** jer ima četiri primjera. Svaka točno ispisana riječ s glasovnom promjenom i uz nju točno određena glasovna promjena vrijedi 1 bod.

33. zadatak

Prijedlog je bio razuman, prihvatljiv (i) njima i nama. / Prijedlog je bio razborit, prihvatljiv (i) njima i nama.

- Zadatak vrijedi **1 bod**. Za 1 bod rečenica mora u cijelosti biti jezično točna.

34. zadatak

Prolazimo krajem **između dviju rijeka.**

- Zadatak vrijedi **1 bod**. Za 1 bod rečenica u cijelosti mora biti jezično točna.

35. zadatak

- Zadatak vrijedi **1 bod**.

a)

36. zadatak

- Zadatak vrijedi **1 bod**.

Ivan Đikić

37. zadatak

- Zadatak vrijedi **4 boda** jer ima a), b), c) i d) sastavnicu. Svaka točno uparena sastavnica vrijedi 1 bod.

a) Kakva spoznaja!

Pavel Gregorić

b) Suradnja – temelj i života i znanosti

Valerio Baćak

c) Znatiželja ujedinjena s marljivošću

Marina Ajduković

d) Ne daj se ukalupiti!

Martina Manenica

38. zadatak

- Učenik dobije **1 bod** ako odgovara **NE** (izravno ili neizravno) i **jezično točno** navodi **obrazloženje** koje upućuje na **šire značenje hrvatske riječi**.

Npr.

– Ne. Hrvatska riječ znanstvenik odnosi se na onoga tko se bavi istraživanjem u bilo kojemu polju bilo kojega područja znanosti.

– Ne, hrvatska riječ ima šire značenje od engleske riječi. Riječ znanstvenik odnosi se na onoga tko se bavi znanošću uopće.

– Ne, engleska riječ scientist ima uže značenje od hrvatske riječi znanstvenik. Znanstvenik je onaj tko istražuje u bilo kojemu području neke znanosti.

– Značenje hrvatske riječi šire je od značenja engleske riječi. Znanstvenik je svatko tko se bavi znanstvenim istraživanjem, bilo to u medicini, fizici, kemiji ili u pedagogiji, filozofiji, ekonomiji.

- Učenik ne dobiva **nijedan bod** ako odgovara **DA**

ILI

ako odgovara **NE** (izravno ili neizravno), ali **obrazloženje nije jezično točno ili nije u skladu s odgovorom NE** ili je **općenito**.

Npr.

- Ne. Znanstvenik se bavi nekim znanstvenim radom.
- Značenje hrvatske riječi šire je od značenja engleske riječi. Znanstvenik je liječnik, pedagog, fizičar...
- Hrvatske riječi ima šire značenje.
- Ne. I znanstvenik i scientist se bavi nekim znanstvenim radom.

39. zadatak

- Učenik dobije **1 bod** ako je iz objašnjenja **jasno da shvaća svrhu** upitnih rečenica na početku teksta – želi se **privući/zainteresirati čitatelje** da pročitaju tekst. Objašnjenje mora biti napisano **jezično točnom rečenicom / jezično točnim rečenicama**.

(**Napomena!** Valjalo bi procijeniti je li pravopisna pogreška u rečenici koju učenik sam oblikuje u okvirima ishoda predviđenih predmetnim kurikulumom u 7. razredu, npr. pogreška u pisanju zareza u složenoj rečenici.)

Npr.

- Upitnim rečenicama na početku teksta privlači se pozornost čitatelja.
- Takvim početnim rečenicama pisac budi znatiželju čitatelja i motivira ga za čitanje.
- Pisac želi zainteresirati čitatelje za temu teksta, zato ga započinje pitanjima.
- Pitanjima na početku teksta autor će zainteresirati čitatelje koji bi željeli doznati odgovore na njih.

- Učenik ne dobiva **nijedan bod** ako **navodi netočne ili preopćenite podatke** / ako je odgovor **jezično netočan**.

Npr.

- Upitne rečenice na početku teksta su stilski zanimljive. (Odgovor je općenit i sa zanaglasnicom na pogrešnome mjestu.)
- Autor želi biti originalan. (Odgovor je netočan.)
- To je zato jer želi reklamirati znanost. (Odgovor je i jezično netočan i općenit.)